

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων του έτους 1984

1. Συνεχίσθηκε ή μικροφωτογράφηση έγγραφων που βρίσκονται σέ ξένα κρατικά άρχεΐα και άφοροϋν τήν έλληνική ιστορία του 19ου και 20ου αΐωνα. Παραλήφθηκαν: α') άπό τά κρατικά άρχεΐα τής 'Αγγλίας (Public Record Office) μικροταινίες 110 τόμων/φακέλων έγγραφων, οί όποιοι ύπάγονται στίς άρχεΐακές σειρές F.O. 371 και F.O. 195 και άποτελοϋν άλληλογραφία του Foreign Office με τή Βρεταννική Πρεσβεία στήν 'Αθήνα κατά τό 1946, καθώς και άλληλογραφία τής Βρεταννικής Πρεσβείας στήν Κωνσταντινούπολη με βρεταννικά προξενεία στήν 'Οθωμανική Αϋτοκρατορία κατά τά έτη 1879 - 1881· β') άπό τά άρχεΐα του 'Υπουργείου τών 'Εξωτερικών τής Γαλλίας (Quai d'Orsay) μικροταινίες έγγραφων τών έτών 1821 - 1921, τά όποια προέρχονται άπό κατάλοιπα Γάλλων πολιτικών και διπλωματών και ύπάγονται στήν άρχεΐακή σειρά «Papiers d'État, Papiers Privés, Papiers d'Agents», φωτοαντίγραφα σχετικών άρχεΐακών καταλόγων και μικροταινίες 6 τόμων έγγραφων, οί όποιοι ύπάγονται στήν άρχεΐακή σειρά «Correspondance Politique-Turquie» και άποτελοϋν άλληλογραφία του Γαλλικού 'Υπουργείου τών 'Εξωτερικών με τή Γαλλική Πρεσβεία στήν Κωνσταντινούπολη κατά τά έτη 1828 - 1829· και γ') άπό τά 'Εθνικά 'Αρχεΐα τής Γαλλίας (Archives Nationales) μικροταινίες 6 φακέλων έγγραφων τής περιόδου τής 'Ελληνικής 'Επαναστάσεως και δύο φακέλων έγγραφων τά όποια άποτελοϋν κατάλοιπα του Francois Guizot, τών έτών 1841 - 1847, άποκείμενα στα Archives privées. Οί μικροταινίες καταγράφηκαν στο βιβλίο μικροταινιών του Κέντρου και έγιναν νέες παραγγελίες μικροφωτογραφήσεως άρχεΐακού ύλικού.

2. Συνεχίσθηκε ή λεπτομερής άποδελτίωση τής μικροφωτογραφημένης άλληλογραφίας του Foreign Office με τή Βρεταννική Πρεσβεία και τά βρεταννικά προξενεία στήν 'Ελλάδα κατά τά έτη 1827 - 1905 (σειρά F.O. 32, φάκελοι 770), ή όποία συνίσταται στή σύνταξη έπιτομών (κατά έγγραφο) που προορίζονται νά άποτελέσουν πολύτομο δημοσίευμα στή σειρά «Μνημεΐα τής 'Ελληνικής 'Ιστορίας». Εΐδικότερα: 'Ολοκληρώθηκε ό όριστικός έλεγχος και ή φωτοτύπηση (με τήν προοπτική παραδόσεως του ύλικού στο τυπογραφείο) τών έπιτομών και τών εϋρετηρίων (χρονολογικού, άποστολών - παραληπτών και άλφαβητικού) που άφοροϋν τά έγγραφα τών έτών 1836 - 1837 και θα άποτελέσουν τόν τόμο Γ' του δημοσιεύματος, έγινε τόν 'Ιούλιο μειοδοτικός διαγωνισμός για τήν έκτύπωση του τόμου αϋτου ύπο-

λείπεται δὲ ἡ ὑπογραφή τοῦ σχετικοῦ συμφωνητικοῦ γιὰ τὴν ἑναρξὴ τῆς ἐκτυπώσεως· καὶ συνεχίσθηκε ἡ σύνταξις τῶν ἐπιτομῶν ποὺ ἀφοροῦν τὰ ἔγγραφα τῶν ἐτῶν 1840 - 1841 καὶ θὰ ἀποτελέσουν τὸν τόμο Ε' τοῦ δημοσιεύματος.

3. Μετὰ τὴν ἐπίλυση προβλημάτων τεχνικῆς φύσεως τοῦ τυπογραφείου, συνεχίσθηκε ἡ ἐκτύπωση τοῦ τόμου Α' τοῦ Ἀρχείου Ἰωάννη Κωλέττη, στὸν ὁποῖο θὰ περιληφθοῦν 665 ἔγγραφα καὶ κατάστιχα τῶν ἐτῶν 1788 - 1824. Ἀπὸ τὸ ὕλικὸ αὐτὸ τὰ ἔγγραφα τῆς προεπαναστατικῆς περιόδου (ὁμολογίες, συμφωνητικά, τίτλοι ιδιοκτησίας κ.λ.π.) καὶ τὰ κατάστιχα ἀναφέρονται κυρίως σὲ θέματα οἰκονομικῆς φύσεως τῆς οἰκογένειας Κωλέττη καὶ ἰδιαίτερα τῶν ἀδελφῶν Ἰωάννη καὶ Χρήστου, πρὶν ἀπὸ τὴν ἐκκρηξὴ τῆς Ἐπαναστάσεως, καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἔγγραφα στὴν Ἐπανάσταση τῆς Ἡπείρου, στὴ φυγὴ τῆς οἰκογένειας ἀπὸ τὸ Σιράκο καὶ τὴ μετέπειτα τύχη της, στὴ δραστηριότητα τοῦ Ἰωάννη Κωλέττη κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ σὲ ἄλλα γεγονότα τῆς περιόδου αὐτῆς.

4. Συνεχίσθηκε ἡ ἐπεξεργασία τῶν ἐγγράφων τῶν τόμων Α' καὶ Β' τοῦ προγραμματισμένου ἀπὸ τὸ Κέντρο δημοσιεύματος στὸ ὁποῖο θὰ περιληφθοῦν οἱ ἐκθέσεις τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἀγγλίας στὴν Πρέβεζα William Meyer (1819 - 1832), ἀναφερόμενες κυρίως σὲ γεγονότα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. Γιὰ τὸν προβλεπόμενον ὑπομνηματισμὸ τῶν ἐγγράφων ἔγινε ἔρευνα προκειμένου νὰ ἐπιλυθοῦν διάφορα προβλήματα πραγματολογικά, γλωσσικά, ταυτίσεως προσώπων καὶ τοπωνυμίων, κ.ἄ., ποὺ ἀνέκυψαν κατὰ τὴν ἐπεξεργασία τοῦ ὕλικου.

5. Συνεχίσθηκε ἡ σύνταξις τοῦ προγραμματισμένου ἀπὸ τὸ Κέντρο νὰ ἐκδοθεῖ στὴ σειρὰ «Μνημεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας» περιγραφικοῦ καταλόγου τῶν ἐγγράφων ποὺ περιέχονται στὴ μικροφωτογραφημένη σειρὰ τῶν γαλλικῶν ἀρχείων «Correspondance Politique-Grèce» (1707 - 1895, τόμοι 134), ἡ ὁποία περιλαμβάνει κυρίως τὴν ἀλληλογραφία τοῦ Γαλλικοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν μὲ τοὺς διπλωματικούς ἐκπροσώπους τοῦ στὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ 19ο αἰῶνα. Εἰδικότερα: συντάχθηκε ὁ περιγραφικὸς κατάλογος τῶν ἐγγράφων τῶν τόμων 11 - 16 Ἰαν. 1831 - Ἰουλ. 1833 καὶ καταρτίσθηκαν τὰ εὑρετήρια (χρονολογικὸ ἀποστολέων - παραληπτῶν καὶ τόπων προελεύσεως) τῶν ἐγγράφων τῶν ἰδίων τόμων.

6. Συνεχίσθηκε ἡ μεταγραφή τοῦ περιεχομένου τοῦ κώδικα Ἀλεξάνδρου Ρίζου Ραγκαβῆ (1809 - 1892), τοῦ ὁποίου ἡ ἔκδοση ἔχει προγραμματισθεῖ ἀπὸ τὸ Κέντρο.

7. Συνεχίσθηκε ἡ ταξινόμηση τοῦ ἀρχείου τοῦ Ἀλεξάνδρου Ρίζου Ραγκαβῆ (1880 - 1972)· ταξινομήθηκαν ἔγγραφα, ἐπιστολές, ἡμερολόγια, φωτογραφίες καὶ ἀποκόμματα ἐφημερίδων τῶν ἐτῶν 1905 - 1970.

8. Φωτοτυπήθηκε χειρόγραφος τόμος τοῦ James Skene, ποὺ ἀποτελεῖ εὑρετήριο τοῦ ἡμερολογίου του, ἤδη κατατεθειμένου στὸ Κέντρο μὲ τὴ φροντίδα τοῦ κ.

John Leatham, ο οποίος παραχώρησε το εύρετήριο για φωτοτύπηση και παρέδωσε στο Κέντρο παλαιότερη αλληλογραφία του με τους απογόνους του 'Αλεξ. Ρίζου Ραγκαβή (1880 - 1972), αναφερόμενη στο αρχείο του τελευταίου.

9. Συνεχίστηκε ο καταρτισμός ιστορικής βιβλιογραφίας για το νεότερο έλληνισμο από το 1800 και έξής με σύνταξη δελτίων κατά συγγραφείς και εύρετηρίαση των δημοσιευμάτων από άποψη ονοματολογική, πραγματολογική και χρονολογική.

10. Συνεχίστηκε ή σύνταξη δελτιοκαταλόγου της βιβλιοθήκης κατά συγγραφείς και καθ' ύλην, καθώς και ή επισήμανση σε ελληνικά και ξένα έντυπα βιβλίων που έμπíπτουν στα ενδιαφέροντα του Κέντρου.

11. Καταρτίστηκε κατάλογος έπετειών ιστορικών γεγονότων και προσωπικότητων για τη σύνταξη του ήμερολογίου της Unesco και έρευνήθηκαν ιστορικά θέματα προκειμένου να ικανοποιηθούν σχετικά αίτήματα ξένων έρευνητών.

12. Στο βιβλίο είσαγωγής έντύπων του Κέντρου καταγράφηκαν για τη Βιβλιοθήκη 201 δημοσιεύματα, έκτος από τα περιοδικά.

13. Εύρετηριάστηκαν σε δελτία 207 μικροταινίες, σύμφωνα με το σχετικό κανονισμό του Κέντρου.

14. Καταγράφηκαν στο βιβλίο φωτογραφιών του Κέντρου φωτοαντίγραφοι των 'Απομνημονευμάτων του Ψύλλα και φωτοτυπημένοι άρχεακοί κατάλογοι.

15. Έγινε ανακατάταξη και έλεγχος των βιβλίων του Κέντρου, καθώς και μεταφορά τμήματος της Βιβλιοθήκης αυτού.

16. Κατά το 1984 έτέθη στη διάθεση έρευνητών που ασχολούνται με τη σύνταξη διδακτορικών διατριβών ή άλλων ιστορικών και φιλολογικών μελετών ύλικό από τα αρχεία της οίκογένειας Ραγκαβή και 'Ιωάννη Κωλέττη, καθώς και ύλικό από τα άγγλικά και τα γαλλικά αρχεία που βρίσκονται στο Κέντρο σε μικροταινίες.

17. 'Η συντάκτις του Κέντρου κ. 'Ελένη Μπελιᾶ έλαβε μέρος στο Ε' Διεθνές Συνέδριο Σπουδών Νοτιοανατολικής Εύρώπης (Βελιγράδι 11 - 16 Σεπτ.) και στο Συμπόσιο για τα 80 χρόνια από την έναρξη του ένοπλου άγώνα στη Μακεδονία (Θεσ/νίκη 28/10 - 2/11) με θέματα ανακοινώσεως «La formation de la pensée historique en Grèce pendant le XIXe et le XXe siècles» και «'Η εκπαιδευτική πολιτική του 'Ελληνικού κράτους πρὸς τη Μακεδονία και ὁ Μακεδονικός άγών» αντίστοιχα. 'Ο συντάκτης του Κέντρου κ. Εϋθύμιος Σουλογιάννης έλαβε μέρος στο Ε' Διεθνές Συνέδριο Σπουδών Νοτιοανατολικής Εύρώπης με θέμα ανακοινώσεως «Str. Tsirkas: Quelques mots sur la résistance intellectuelle au fascisme pendant la deuxième guerre mondiale», στο Συμπόσιο για τα 100 χρόνια διδασκαλίας των νεοελληνικών γραμμάτων (Napoli 26 - 29/11) με θέμα ανακοινώσεως «'Η 'Ελληνική Κεντρική 'Εκτελεστική 'Επιτροπή στην Αίγυπτο και ὁ 'Αγώνας για τη λύση του

Δωδεκανησιακοῦ προβλήματος (1925 - 1947)» καὶ στὸ Α' Συνέδριο Αἰγυπτιωτῶν Ἑλλήνων (Ἀθήνα 19 - 22 Ἰουλ.), ὅπου, ὡς γραμματέας τῆς κεντρικῆς ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀνέπτυξε τὸ θέμα «Οἱ ἐλληνικὲς κοινότητες στὴν Αἴγυπτο».

Ἀθήνα, 20 Νοεμβρίου 1984

Ἡ Διευθύντρια

Β. Πλαγιανάκου-Μπεκιάρη